

چرا محرم؟!

پیش از اسلام عرب، جنگ در این ماه را حرام می‌دانست و ترک مخاصمه می‌کرد؛ لذا از آن زمان این ماه بدین اسم نامگذاری شد. (1) و روز اول محرم را اول سال قمری قرار دادند. (2) در توضیح اینکه چرا ماه‌های دیگر که جنگ در آنها حرام است، محرم نامیده نمی‌شود می‌توان گفت: چون ترک جنگ از این ماه شروع می‌شد به آن محرم گفتند.

این ماه در مکتب تشیع یادآور نهضت حضرت سید الشهداء و حماسه ی جاودان کربلاست . این ماه، یادآور دلاورمردی های یاران باوفای اباعبدالله الحسین (علیه السلام)، فداکاری‌های زینب کبری علیها السلام، حضرت سجاد (علیه السلام) و همه‌ی اسرای کاروان امام حسین (علیه السلام) است . این ماه، یادآور خطبه ها و شعارهای آگاهی بخش سالار شهیدان، نطق آتشین حضرت زینب علیها السلام و خطابه‌ی غرای زین العابدین (علیه السلام) است . این ماه، یادآور استقامت حبیب‌بن مظاهر و شهادت عون و جعفر است. آری این ماه، ماه پیروزی حق بر باطل است.

محرم از منظر ائمه (علیهم السلام)

از امام هشتم شیعیان چنین نقل شده است:
«وقتی محرم فرامی‌رسید، پدرم خندان دیده نمی‌شد، حزن و اندوه تا پایان دهه ی اول بر او غالب بود و روز عاشورا، روز حزن و مصیبت و گریه ایشان بود.» (3)

همچنین حضرت امام رضا (علیه السلام) درباره‌ی عاشورا می‌فرماید:
«کسی که عاشورا روز مصیبت و اندوه و گریه اش باشد، خداوند قیامت را روز شادمانی و سرور او قرار خواهد داد» (4)

شب اول ماه محرم

1- نماز:

این شب چند نماز دارد که یکی از آنها به شرح ذیل است:
دو رکعت، که در هر رکعت بعد از حمد، یازده مرتبه سوره‌ی اخلاص خوانده شود .
در فضیلت این نماز چنین آمده است: «خواندن این نماز و روزه داشتن روزش موجب امنیت است و کسی که این عمل را انجام دهد، گویا تمام سال بر کار نیک مداومت داشته است» (5)
2 - احیای این شب. (6)
3 - نیایش و دعا. (7)

روز اول محرم

اول محرم هر سال اولین روز سال قمری است . از امام محمد باقر (علیه السلام) روایت شده است: آن که این روز را روزه بدارد، خداوند دعایش را اجابت می‌کند، همانگونه که دعای زکریا (علیه السلام) را اجابت کرد . (8)
دو رکعت نماز خوانده شود و پس از آن سه بار دعای زیر قرائت گردد:
«اللَّهُمَّ أَنْتَ إِلَهُ الْقَدِيمِ وَهَذِهِ سَنَةٌ جَدِيدَةٌ فَاسْأَلُكَ فِيهَا الْعِصْمَةَ مِنَ الشَّيْطَانِ وَالْقُوَّةَ عَلَى هَذِهِ النَّفْسِ الْأَمَّارَةِ بِالسَّوْءِ» (9)
بارالها! تو خدای قدیم و این سال، سال نو است، از تو می‌خواهم که مرا در این سال از شیطان حفظ کنی و بر نفس اماره (راهنمایی کننده) به بدی پیروز سازی .

روز دوم محرم

در چنین روزی کاروان امام حسین (علیه السلام) در سال 61 هـ ق وارد سرزمین کربلا شد و با ممانعت لشکر حر مجبور به توقف در آنجا گردید . (10)

روز سوم محرم

از پیامبر اکرم (صلی الله علیه وآله) نقل شده است:
«هر کس در این روز روزه بگیرد، خداوند دعایش را اجابت کند (11)»
در آن روز سپاه عمر بن سعد وارد کربلا شد.

روز چهارم محرم

بی نتیجه بودن مذاکره حضرت سید الشهداء (علیه السلام) با عمر بن سعد برای وادار کردن لشکر وی به ترک جنگ و دعوت او و لشکرش جهت ملحق شدن به سپاه اسلام .

روز هفتم محرم

روزه گرفتن مستحب است.

روز نهم محرم

تاسوعای حسینی، روز محاصره‌ی امام حسین و اصحابش در سرزمین کربلا توسط سپاه شمر . (12)

شب عاشورا

- 1 - چند نماز برای این شب در روایات آمده است که یکی از آنها چنین است:
چهار رکعت نماز که در هر رکعت بعد از سوره ی حمد، 50 بار سوره ی اخلاص خوانده می‌شود . پس از پایان نماز، 70 بار «سبحان الله والحمد لله ولااله الاالله والله اكبر ولا حول ولا قوة الا بالله العلی العظيم» خوانده شود . (13)
- 2 - احیای این شب کنار قبر امام حسین (علیه السلام) . (14)
- 3 - دعا و نیایش . (15)

روز عاشورا

- 1 - عزاداری بر امام حسین (علیه السلام) و شهدای کربلا، در این مورد از امام رضا (علیه السلام) نقل شده است:
هر که کار و کوشش را در این روز، رها کند، خداوند خواسته هایش را برآورد و هر که این روز را با حزن و اندوه سپری کند، خداوند قیامت را روز خوشحالی او قرار دهد . (16)
- 2 - زیارت امام حسین (علیه السلام) (17)
- 3 - روزه گرفتن در این روز کراهت دارد؛ ولی بهتر است بدون قصد روزه، تا بعد از نماز عصر از خوردن و آشامیدن خودداری شود . (18)
- 4 - آب دادن به زائران امام حسین (علیه السلام) (19)
- 5 - خواندن سوره اخلاص هزار مرتبه (20)
- 6 - خواندن زیارت عاشورا (21)
- 7 - گفتن هزار بار «اللهم العن قتلة الحسين» (علیه السلام) (22) .

روز دوازدهم محرم

ورود کاروان اسیران کربلا به کوفه و شهادت حضرت سجاد (علیه السلام) در سال 94 ه ق

روز بیست و یکم محرم

- 1 - روز ازدواج حضرت علی (علیه السلام) و حضرت زهرا (علیها السلام) در سال سوم قمری
- 2 - روزه ی این روز مطلوب است . (23)

پی‌نوشت ها :

- (1) مصباح کفعمی، ص 509 .
- (2) فرهنگ عاشورا، ص 405، جواد محدثی .
- (3) وسائل الشیعه، ج 5، ص 394، حدیث 8 .
- (4) همان، حدیث 7 .
- (5) بحارالانوار، ج 98، ص 333، وسائل الشیعه، ج 5، ص 294، حدیث 1 مفاتیح الجنان، ص 286 .
- (6) مصباح المنتهجد، ص 783 .
- (7) بحارالانوار، ج 98، ص 324 .
- (8) عروة الوثقی، ج 2، ص 243 - وسائل الشیعه، ج 7، ص 347، حدیث 3 .
- (9) بحارالانوار، ج 98، ص 334 .
- (10) فرهنگ عاشورا، ص 406 .
- (11) عروة الوثقی، ج 2، ص 242 - وسائل الشیعه، ج 7، ص 348 .
- (12) وسائل الشیعه، ج 7، ص 339، حدیث 1 .
- (13) همان، ص 295، حدیث 4 و 5 .
- (14) بحارالانوار، ج 98، ص 340 .
- (15) همان، ص 338 .
- (16) بحارالانوار، ج 98، ص 43، حدیث 5 .
- (17) کامل الزیارات، ص 174، حدیث 5 و 6 .
- (18) وسائل الشیعه، ج 7، ص 338، حدیث 7 .
- (19) کامل الزیارات، ص 174، حدیث 5 .
- (20) وسائل الشیعه، ج 7، ص 339، حدیث 8 .
- (21) کامل الزیارات، ص 174 .
- (22) مفاتیح الجنان، ص 289 .
- (23) بحارالانوار، ج 98، ص 345، حدیث 1 .